

Koryčany (okr. Kroměříž)

„Roviny“.

Kultura s moravskou malovanou keramikou (neolit). Neurčený areál. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.1037273 N, 17.1499791 E; 49.1040390 N, 17.1505913 E; 49.1023246 N, 17.1514613 E; 49.1026260 N, 17.1521858 E

V rámci přípravy stavby VTL plynovodu Moravia proběhl ve dnech 6.–9. a 24.–25. 5. 2022 na lokalitě Koryčany, trať „Roviny“, záchraný archeologický výzkum. Zachyceno bylo celkem pět objektů, prostorově rozdělených současnou pozemní komunikací na dvě skupiny. První skupina byla tvořena třemi objekty a získané archeologické nálezy umožnily dataci jednoho z nich do období kultury s moravskou malovanou keramikou. Druhou skupinu tvořily dva objekty, přičemž z jednoho byly získány artefakty kultury se zvoncovitými poháry (viz oddíl Eneolit).

V případě objektu kultury s moravskou malovanou keramikou šlo o vanovitou jámu (orientovanou v ose SV–JZ) obdélného půdorysu se zaoblenými rohy o rozměrech (260 × 180 × 70 cm), připomínající tvarem hrobovou jámu (obr. 16). Také charakter výplně evokoval hrobový zásyp. V celé výplni se ale nacházel jen jeden drobný střepek se zbytky otisku šňůry. Uprostřed dna jámy byla nalezena odlomená dutá nožka nádoby, která snad objekt datuje do období kultury s moravskou malovanou keramikou. Část, kde byla nádoba odlomena, směřovala dolů, spodek nožky vzhůru. Takové umístění fragmentu nádoby vzbuzovalo celkový dojem záměrného uložení. Interpretace objektu je proto nesnadná. Je možné, že šlo o sekundárně otevřený a zničený hrob, případně o projev rituálních praktik. Zároveň nelze vyloučit ani náhodné umístění nesouvisející s původním účelem jámy. Dvě blízké jámy ve vzájemné superpozici nevydaly žádný archeologický materiál, proto je nelze ke zmíněnému objektu bezpečně přiřadit.

Jde už o v pořadí třetí osamocenou jámu kultury s moravskou malovanou keramikou prozkoumanou jižně od obce Koryčany (Popelka 2014; Záhorák 2022). Dá se tedy předpokládat, že někde v těchto místech se nacházel větší sídlištní areál, který zatím nebyl výrazněji zachycen. Další mladoneolitické sídliště kultury s moravskou malovanou keramikou fáze Ia bylo v minulosti identifikováno severně od Koryčan v poloze „Kráví hora“ (Šmarda et al. 2008).

Obr. 16. Koryčany. Zahloubený objekt s částí nádoby na dně. Foto V. Záhorák.

Fig. 16. Koryčany. Sunken feature with a ceramic vessel fragment. Photo by V. Záhorák.

Literatura

Popelka, M. 2014: *Koryčany 2014. 1 – Škobeře, 2 – Dráhy. Silnice II/432: Koryčany – Jestřabice*. Rkp. nálevové zprávy, č. j. MTX201700776. [cit. 2022-03-25]. Uloženo: Archiv nálevoových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-201700776>.

Šmarda, J., Hložek, M., Kuča, M., Vokáč, M. 2008: Sídlíště s moravskou malovanou keramikou v Koryčanech (okr. Kroměříž). *Slovácko: společenskovední sborník pro moravsko-slovenské pomezí* L, 141–158.

Záhorák, V. 2022: Koryčany (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 63(1), 129.

Summary

A rescue archaeological excavation was carried out in ‘Roviny’ field (Koryčany cadastral area, Kroměříž District) in connection with the Moravia high-pressure gas pipeline construction in 2022. A total of five features were investigated, and a broken-off hollow foot of a ceramic vessel (Fig. 16) was found at the bottom of one of them. The find can be dated to the period of the Moravian Painted Ware culture.

Vít Záhorák

Kralice nad Oslavou (okr. Třebíč)

„Posměch“.

Neolit–eneolit. Sídlíště. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: dočasně u nálezce.

Lokalizace: WGS-84: 49.1887836N, 16.1990228E

V polní trati „Posměch“ byla povrchovým průzkumem objevena nová pravěká lokalita. Zájmová poloha se nachází na mírném svahu táhnoucím se směrem k jihovýchodu od železniční trati. Nadmořská výška se zde pohybuje okolo 400 m. Menší kolekce získaných nálezů sestává z drobných zlomků jak silnostěnné, tak ojedinělé tenkostěnné keramiky. Žádný výrazný chronologický znak na keramice nebyl identifikován. Kamenou industrii reprezentují dva úštěpy (jeden korový) z rohovce typu Krumlovský les, variety I, a křemenný otloukač. Nálezy lze předběžně zařadit pouze rámcově od konce neolitu do průběhu eneolitu.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

A new prehistoric settlement was discovered in ‘Posměch’ field (Kralice nad Oslavou cadastral area, Třebíč District). Based on the rather indistinctive finds, the site is preliminarily dated from the Late Neolithic to the Eneolithic period.

Martin Kuča